

OMGEVINGSVISIE
FLEVOLANDSTRAKS

SAMEN MAKEN WE FLEVOLAND

**Verantwoordingsdocument
Omgevingsvisie FlevolandStraks**
Eindconcept

VOORAF

In opdracht van Provinciale Staten hebben Gedeputeerde Staten de Omgevingsvisie Flevoland opgesteld. De opdracht is beschreven in de Startnotitie Omgevingsvisie Flevoland (oktober 2015). De aanleiding voor het opstellen van deze Startnotitie ligt in het Omgevingsplan Flevoland (2006), het Coalitieakkoord Flevoland "2015 – 2019 Flevoland: Innovatief en Ondernemend" (mei 2015) en de nieuwe Omgevingswet (2015).

Met deze rapportage leggen Gedeputeerde Staten verantwoording af aan Provinciale Staten over de opzet, inhoud en het gevolgde proces van de Omgevingsvisie.

Inhoud rapportage

1. Aanleiding
2. Wettelijk kader
3. Opdracht Provinciale Staten
4. Verantwoording gefaseerde aanpak Omgevingsvisie
5. Verantwoording doelstelling Omgevingsvisie
6. Verantwoording ambities Omgevingsvisie
7. Verantwoording betrokkenheid Provinciale Staten bij Omgevingsvisie
8. Verantwoording communicatiestrategie Omgevingsvisie
9. Epiloog

Bijlage 1: gesprekspartners eerste fase Atelier Flevo-perspectieven

1. AANLEIDING

Op dit moment vigeert het Omgevingsplan Flevoland. Dit is in 2006 door Provinciale Staten vastgesteld. In dit Omgevingsplan is opgenomen:

“de beleidsperiode van het plan is echter 2006-2015, omdat de provincie van mening is dat dit een realistische tijdsperiode is voor het behalen van de in dit plan gestelde doelen.”

Gezien de eindigheid van het Omgevingsplan is in het Coalitieakkoord Flevoland “2015 – 2019 Flevoland: Innovatief en Ondernemend” (mei 2015) aangegeven, dat in deze collegeperiode een nieuwe omgevingsvisie wordt opgesteld. In het Coalitieakkoord staat dit als volgt verwoord:

“We gaan een integrale omgevingsvisie opstellen voor het gehele gebied. Daarin schetsen we een langetermijnvisie voor Flevoland en onze doelen en prioriteiten voor de ruimtelijk-economische ontwikkeling. Zo leggen we een nieuwe basis voor de ontwikkelkracht van de provincie. Dat doen we niet alleen. We kiezen voor uitnodigingsplanologie en voor een eigentijdse en innovatieve aanpak om de Omgevingsvisie samen met onze omgeving tot stand te brengen en uit te voeren. Onderdeel van de Omgevingsvisie zijn in elk geval:

- ... deregulering ...
- ... visie op wonen ...
- ... ruimtelijk economische vertaling Agenda Vitaal Platteland (agrarische structuurversterking & leefbaarheid kleine kernen) ...
- ... omgaan met onvoorziene ontwikkelingen (experimentenkader)...
- ... nieuwe set spelregels EHS ...

We leggen nog dit jaar een startnotitie voor aan PS met een beeld van eindproduct, sturingsfilosofie, uitvoeringskracht en planning.

2. WETTELIJK KADER

Op 1 juli 2015 heeft de Tweede Kamer ingestemd met de Omgevingswet. De wet treedt - waarschijnlijk - in 2019 in werking. Met de Omgevingswet wil het kabinet onder meer:

- de verschillende plannen voor ruimtelijke ordening, milieu en natuur beter op elkaar afstemmen;
- gemeenten, provincies en waterschappen meer ruimte geven. Zo kunnen zij hun omgevingsbeleid afstemmen op hun eigen behoeften en doelstellingen;
- meer ruimte bieden voor particuliere ideeën. De houding bij het beoordelen van plannen is 'ja mits' in plaats van 'nee tenzij'.

Met de Omgevingswet bundelt de overheid de wetten en algemene maatregelen voor de fysieke leefomgeving. Het is een omvangrijke wetswijziging. Deze gaat verder dan het herschrijven van wetten en regelingen. Het gaat uit van een ander paradigma. Het gaat om ruimte geven, een andere manier van sturen, een andere verhouding tussen overheid en samenleving.

Eén van de instrumenten in de wet is de Omgevingsvisie. Provincies zijn verplicht een Omgevingsvisie te hebben. De artikelen 3.2 en 3.3 van het wetsvoorstel van de Omgevingswet geven een duiding waaraan de Omgevingsvisie moet voldoen.

Een omgevingsvisie bevat, mede voor de uitoefening van de taken en bevoegdheden, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid:

- a. een beschrijving van de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving,
- b. de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied,
- c. de hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid.

Uit de tekst blijkt dat de Omgevingsvisie is gericht op hoofdlijnen. Hiermee wijkt het af van het Omgevingsplan Flevoland 2006. Die bevat ook diverse (gedetailleerde) uitwerkingen. Voor de uitwerking en realisatie van de hoofdlijnen van een Omgevingsvisie biedt de Omgevingswet nog andere instrumenten. Dit zijn: programma, decentrale regelgeving, algemene regels, omgevingsvergunning en het projectbesluit. (hoofdstukken 3, 4 en 5 van de Omgevingswet). Omdat er een scheiding wordt gemaakt tussen enerzijds hoofdlijnen en anderzijds uitwerkingen kan een visie compact blijven. De hoofdlijn voor de langere termijn wordt opgenomen in de Omgevingsvisie FlevolandStraks.. De uitwerkingen – met doorgaans een kortere tijdshorizon - worden met andere instrumenten uitgewerkt. Andere verschillen tussen Omgevingsvisie en het Omgevingsplan Flevoland 2006 zijn:

- een Omgevingsvisie biedt ruimte voor maatwerk;
- plankaarten zijn niet vereist en er is geen MER-plicht, voor zover de visie geen activiteiten bevat die onder een besluit MER vallen of om een passende beoordeling vragen op grond van de Natuurbeschermingswet.

3. STARTNOTITE

OMGEVINGSVISIE FLEVOLAND

Gedeputeerde Staten hebben overwogene,

- het einde van de looptijd van het Omgevingsplan Flevoland (2006)
- het coalitieakkoord Flevoland "2015 – 2019 Flevoland: Innovatief en Ondernemend" (2015)
- het nieuwe wettelijk kader van de Omgevingswet (2015)

de Startnotitie voor de Omgevingsvisie Flevoland opgesteld. Deze is door Provinciale Staten vastgesteld op 25 oktober 2015. Hiermee zijn de kaders gesteld voor het opstellen van een Omgevingsvisie. De Startnotitie legt op een aantal aspecten de nadruk. Dit zijn:

Doelstelling Omgevingsvisie

De OVF bevat de strategische hoofdkeuzen voor Flevoland voor de lange termijn.

- De strategische hoofdkeuzen in de OVF hebben betrekking op de zes inhoudelijke provinciale kerntaken conform Kompas 2020.... Hiermee verbreedt de provincie de minimale wettelijke scope (water, milieu, mobiliteit, ruimtelijke ordening) voor de OVF.
- Bij het maken van hoofdkeuzen voor Flevoland zal zowel binnen als buiten de provinciale grenzen worden gekeken.
- De lange termijn voor de strategische hoofdkeuzen is een flexibel begrip.

In dit verantwoordingsdocument wordt op de gestelde doelen ingegaan in **deel 5**.

Ambitie Omgevingsvisie

Hiernaast biedt de Omgevingswet een mate van vormvrijheid. Dit biedt ruimte voor specifieke ambities Het betreffen de volgende ambities:

- Maatschappelijke vraag centraal
- Flexibel en adaptief
- Wederkerige samenwerking met partners
- Beleid koppelen aan uitvoeringskracht
- Flevolandse karakteristiek centraal en ontwikkelingsgericht

Provinciale Staten kiezen met deze opzet om een aantal ambities centraal te stellen. In dit document wordt hierop teruggekomen in **deel 6**.

Gefaseerde aanpak omgevingsvisie

De aanpak van de OVF bestaat uit drie fasen.

- *Fase 1: Atelier Flevo-perspectieven: In de eerste fase gaan we in een atelier trends en ontwikkelingen, die van belang zijn voor de toekomst van Flevoland, onderzoeken. Tevens gaan we op zoek naar de bijzondere kwaliteiten van Flevoland.*
- *Fase 2: De Omgevingsvisie Flevoland: In de tweede fase wordt de formele omgevingsvisie opgesteld. Het is een compact document van*

circa 20 pagina's

- *Fase 3: Regionale maatschappelijke opgaven: In deze fase gaan we oogsten en het strategische voorwerk omzetten in een operationele aanpak oftewel in nieuw beleid en bijbehorende uitvoeringsstrategieën.*

Provinciale Staten kiezen met deze opzet voor een werkwijze met een gefaseerde opzet. In dit document wordt op deze aanpak en tussenresultaten ingegaan in **deel 4**.

Betrokkenheid Provinciale Staten bij Omgevingsvisie

De Provinciale Staten hebben in het proces van de OVF een formele kaderstellende en besluitvormende rol. Echter voor de OVF hebben Provinciale Staten een aanvullende ambitie uitgesproken..... op een meer intensieve wijze bij de OVF betrokken te willen worden. Met de OVF wordt immers op vernieuwende wijze richting gegeven voor de langere termijn van de provinciale inzet. Inzet is om tijdens het proces bijeenkomsten te beleggen voor de Staten, die inspireren en leiden tot verdiepende inzichten.

Provinciale Staten kiezen voor een intensieve betrokkenheid. In dit document wordt in **deel 7** ingegaan op deze betrokkenheid.

Communicatiestrategie Omgevingsvisie

De aanpak vraagt om een coherente communicatiestrategie. Het moet zorgen voor een continue dialoog. Niet alleen met bekende partijen, maar ook met (nu nog) onbekende partijen.

Ieder fase heeft een eigen karakter en hiermee een andere verhouding tussen provincie en andere partijen. De communicatie/participatie wordt hierop afgestemd.

Als onderdeel van de communicatiestrategie wordt een online platform opgezet. Hier vindt een constante dialoog plaats, worden resultaten gepubliceerd, kunnen partijen elkaar vinden, worden bijeenkomsten aangekondigd en uitleg gegeven over het proces. creëren we een constante reuring rondom de OVF, opdat het proces binnen en buiten de provincie tot leven gaat komen en levendig blijft.

Provinciale Staten kiezen voor een intensieve communicatie langs diverse kanalen met de omgeving. In **deel 8** van dit document wordt hierop ingegaan.

De aanpak van de OVF bestaat uit drie fasen.

- *Fase 1: Atelier Flevo-perspectieven: In de eerste fase gaan we in een atelier trends en ontwikkelingen, die van belang zijn voor de toekomst van Flevoland, onderzoeken. Tevens gaan we op zoek naar de bijzondere kwaliteiten van Flevoland.*
- *Fase 2: De Omgevingsvisie Flevoland: In de tweede fase wordt de formele omgevingsvisie opgesteld. Het is een compact document van circa 20 pagina's*
- *Fase 3: Regionale maatschappelijke opgaven: In deze fase gaan we oogsten en het strategische voorwerk omzetten in een operationele aanpak oftewel in nieuw beleid en bijbehorende uitvoeringsstrategieën.*

Bron: Startnotitie Omgevingsvisie

FASE 1 ATELIER FLEVOPERSPECTIEVEN

Fase 1: Atelier Flevo-perspectieven

In de eerste fase (november 2015 – medio 2016) gaan we in een atelier trends en ontwikkelingen, die van belang zijn voor de toekomst van Flevoland, onderzoeken. Tevens gaan we op zoek naar de bijzondere kwaliteiten van Flevoland.

Het is een reizend atelier. ... In het atelier nodigen we personen en partijen van binnen en buiten Flevoland uit. ... Zij gaan vanuit verschillende invalshoeken (bijvoorbeeld sociale, economische, culturele, stedelijke en landelijke systemen) de toekomst van Flevoland onderzoeken.

Op basis van deze inzichten onderzoekt het atelier de toekomstperspectieven voor Flevoland. Dit is in samenhang met de omliggende gebieden. De perspectieven geven inzicht in de opgaven en kansen, die in de provincie kunnen worden aangepakt.

Er vindt geen formele besluitvorming plaats over de eindresultaten van het atelier. De bevindingen presenteert het atelier op een publieke eindmanifestatie medio 2016.

Bron: Startnotitie Omgevingsvisie

Op 5 november 2015 is het atelier Flevoperspectieven geopend. In het atelier zijn - onder leiding van ateliermeester Co Verdaas - de trends en ontwikkelingen voor de lange termijn in beeld gebracht. In het atelier - en op locaties in en buiten Flevoland - zijn in de periode tot en met maart 2016 tientallen gesprekken gevoerd over een veelheid aan thema's. Een deel van de gesprekken was gericht op de bijzondere kwaliteiten van Flevoland. Voor een overzicht van de onderwerpen en inleiders zie bijlage 1. Aan de gesprekken hebben zo'n 100 experts van binnen en buiten Flevoland deelgenomen. De gesprekken zijn voorbereid door het ateliersteam. Daarvoor werd gebruikt gemaakt van bestaande onderzoeken en trendanalyses en zijn onderzoeksoopdrachten uitgezet (o.a. Pieter Tordoir, Peter Louter, Motivaction).

De gesprekken en onderzoeken tot en met maart 2016 hebben

geleid tot een tussenstand Flevo-perspectieven. Deze zijn op 20 april 2016 gepresenteerd op een publieke bijeenkomst. In de periode van april 2016 tot en met juni 2016 is de tussenstand getoetst en geverifieerd. Dit is gebeurd middels:

- Gesprekken met Flevolandse in alle gemeenten
- Reflectiegesprekken met diverse externe deskundigen
- Één-op-één gesprekken met regionale deskundigen en inwoners van Flevoland

Op basis van deze gesprekken zijn de zeven perspectieven aangescherpt en aangevuld. Verslagen van de gesprekken en bijeenkomsten zijn geplaatst op website www.visieopflevoland.nl.

Resultaat fase 1 Atelier Flevo-perspectieven

Op basis van alle gesprekken, onderzoeken en input heeft het atelier inzicht verkregen in de bijzondere kenmerken van Flevoland en de belangrijke trends en ontwikkelingen. Een aantal van deze trends en ontwikkelingen is door de provincie niet of nauwelijks stuurbaar. Dit zijn onder meer technologische ontwikkelingen, klimaatverandering en demografische processen. Ontwikkelingen en trends die een grote impact gaan hebben, beïnvloedbaar zijn en tot kansen en ontwikkelingen leiden, zijn vertaald in zeven Flevo-perspectieven (zie <http://www.visieopflevoland.nl/atelierfase/flevo-perspectieven/>). De perspectieven zijn:

- krachtige samenleving
- ruimte voor initiatief
- landbouw meerdere smaken
- circulaire economie
- duurzame energie
- regionale kracht
- verhaal van Flevoland

Op 15 juni 2016 heeft het atelier de oogst van de eerste fase overhandigd aan Provinciale Staten. Daarbij is aangegeven "door de inzet van velen in en buiten de provincie, is het atelier in staat geweest om een robuust beeld te creëren van de strategische vraagstukken die van belang zijn voor de toekomst van Flevoland. Het atelier heeft de ingebrachte informatie, inzichten, kennis en deskundigheid vertaald in zeven perspectieven. Vervolgens zijn deze perspectieven in veel gesprekken nogmaals aangescherpt. Alle achterliggende informatie staat tot uw beschikking." Tevens werd het volgende gesteld: "De toekomst wordt gemaakt door met elkaar in gesprek te blijven, samen te werken, richting te geven en waar mogelijk krachten te bundelen."

Conform de opdracht uit de Startnotitie Omgevingsvisie heeft het Atelier Flevo-perspectieven op 20 juni 2016 de resultaten publiek gepresenteerd.

Aanvullend bestuurlijk kader

Op 29 juni 2016 hebben Provinciale Staten gedebatteerd over de Flevo- perspectieven. Op basis van dit debat is een aanvullend bestuurlijk kader voor het opstellen van de Omgevingsvisie op 13 juli 2016 vastgesteld.

Provinciale Staten geven Gedeputeerde Staten opdracht bij het opstellen van de Omgevingsvisie Flevoland de volgende kernpunten te hanteren:

a. Het verhaal van Flevoland als vertrekpunt ... te nemen en hierbij rekening te houden met:

- Identiteit van het 'nieuwe pionieren'
- Profilering en positionering van Flevoland
- Krachtige samenleving met aandacht voor: onderwijs/arbeidsmarkt, mentaliteit, vitaliteit en cultuur van de Flevolandse gemeenschappen

b. Regionale Krachten als inhoudelijk thema te nemen en hierbij rekening te houden met:

- De economie krachtiger maken;
- versterken van de concurrentiepositie en innovatie bevorderen
- Positie en ambitie landbouw en vanuit dit perspectief gebruik maken van de inzichten "landbouw meerdere smaken"
- Bereikbaarheid - Samenwerking in regionaal verband

c. Circulaire economie & Duurzame Energie in samenhang als inhoudelijk thema te nemen en hierbij rekening te houden met:

- Trias energetica...
- Alternatieven .. decentrale opwekking...

d. ... vorm te geven aan de bestuursstijl die ook gebruik maakt van het perspectief Ruimte voor initiatief en hierbij rekening te houden met:

- Uitgangspunt van 'nee, tenzij' naar 'ja, mits'
- Krachten van de samenleving (participatie)
- Van een sturende overheid naar een faciliterende overheid

1. Kernopgaven: deze hebben (ook) een generieke doorwerking naar zowel de inhoudelijke hoofdpogaven als de andere dossiers van de provincie. Dit betreffen de perspectieven

- Verhaal van Flevoland
- Krachtige Samenleving
- Ruimte voor Initiatief

2. Strategische opgaven: dit zijn inhoudelijk georiënteerde transformatieopgaven, die een lange termijn inzet vragen. Dit betreffen de perspectieven:

- Regionale Kracht
- Landbouw: Meerdere Smaken
- Duurzame Energie
- Circulaire Economie

Elk opgave is in samenspraak met (potentiële) partners uitgediept en uitgewerkt. Dit waren partners die zowel 'bekend' als 'onbekend' waren, zowel van binnen als buiten Flevoland. Elk kern- en strategische opgave heeft zijn eigen traject hierin gevolgd. Hiertoe zijn:

- gesprekken met Flevolandse, ondernemers, organisaties, experts, bestuurders gevoerd
- bijeenkomsten georganiseerd
- analyses uitgevoerd
- extern en intern adviezen ingewonnen
- etc.

Het resultaat zijn opgaven die onderbouwd, herkend en gedeeld worden door de omgeving. Hiermee is een basis gelegd van de vorming van een samenwerking voor de uitvoering van de Omgevingsvisie. Conform de inzet uit de Startnotitie ("voorafgaand aan de besluitvorming leggen Gedeputeerde Staten het document ter consultatie voor aan partners... Hierbij is er speciale aandacht voor het verkrijgen en vastleggen van commitment van partijen) is op 4 april 2017 een voorjaarsbijeenkomst georganiseerd. Op deze bijeenkomst hebben partijen, die willen bijdragen en meedoen, hun intentie tot samenwerking aangegeven.

Resultaat fase 2 Omgevingsvisie

De uitwerking van de zeven perspectieven in kern- en strategische opgaven, alsmede een aantal onderwerpen is opgenomen in de Omgevingsvisie FlevolandStraks.

...omgevingsvisie ...is een compact document van circa 20 pagina's

De Omgevingsvisie FlevolandStraks is een digitaal document www.omgevingsvisieflevoland.nl

De totale omvang bedraagt circa 20 pagina's. Aangezien de Omgevingsvisie in de inspraak gaat, is er omwille van wettelijke vereisten ook een 'papier versie' beschikbaar.

•

FASE 2 OMGEVINGSVISIE

Fase 2: De Omgevingsvisie Flevoland

In de tweede fase wordt de formele omgevingsvisie opgesteld. Het is een compact document van circa 20 pagina's, waarin onder meer zijn opgenomen:

- ... bijzondere kwaliteiten van Flevoland;
- ... de zes - inhoudelijke - kerntaken van de provincie
- ... de hoofdlijnen beleid voor de provinciale wettelijke taken ...
- ... de maatschappelijke opgaven uit de Flevo-perspectieven...
- ... de vaste werkprincipes ...
- ... de wijze waarop nieuwe opgaven – in de loop van de tijd – kunnen worden toegevoegd ...

.... Voorafgaand aan de besluitvorming leggen Gedeputeerde Staten het document ter consultatie voor aan partners (o.a. overheden, maatschappelijke organisaties). Hierbij is er speciale aandacht voor het verkrijgen en vastleggen van commitment van partijen

Bron: Startnotitie Omgevingsvisie

Op basis van de resultaten uit de eerste fase en de bestuursopdracht van Provinciale Staten zijn de Flevo-perspectieven uitgewerkt. Deze hebben betrekking op de kerntaken van de provincie. Op basis van het besluit van 13 juli is een tweedeling gemaakt in perspectieven:

- ... bijzondere kwaliteiten van Flevoland;
- ... de zes - inhoudelijke - kerntaken van de provincie ...
- ... de hoofdlijnen beleid voor de provinciale wettelijke taken ...
- ... de maatschappelijke opgaven uit de Flevo-perspectieven...

In de Omgevingsvisie wordt bij diverse onderwerpen ingegaan op de bijzondere kwaliteiten van Flevoland. Zie hiervoor in de Omgevingsvisie onder meer:

- Het Verhaal van Flevoland
- Het Flevo-principe: Verrijk met eigenheid
- De beschrijving van de huidige situatie bij de opgaven

De hoofdogpaven zijn door Provinciale Staten middels de aanvullende kaderstellende opdracht van Provinciale Staten 13 juli 2016 geduid als de maatschappelijke opgaven. Zij hebben diverse relaties met de kerntaken van de provincie. Zie voor nadere toelichting deel 5 verantwoording doelstellingen Omgevingsvisie.

In de beschrijving van de opgaven zijn de relevante hoofdlijnen van beleid voor de lange termijn beschreven. Tekstvoorbeelden uit de Omgevingsvisie zijn:

- *We zetten de stap van “nee tenzij” naar “ja mits”. Door deze opstelling zijn er meer mogelijkheden voor vinden vernieuwingen initiatieven van inwoners en bedrijven de weg naar de praktijk..*
- *... Huishoudens en bedrijven zijn energieneutraal. Energie wordt duurzaam opgewekt. Nieuwe woonwijken zijn zonder gasnet. De energierekeningen van de inwoners zijn fors gereduceerd en er zijn vele Flevolandse gespecialiseerde bedrijven. Flevoland heeft in economisch, maatschappelijk en fysiek opzicht geprofiteerd van de energietransitie..*
- *Hier kiezen we voor materiaalstromen die al in Flevoland aanwezig zijn en waar behoefte aan bestaat in de markt. In eerste instantie sluiten we aan bij de grote bouw- en verbouwopgave in onze provincie.*
- *Flevoland ontwikkelt zich verder tot erfgoed van de toekomst.... Dijken, vaarten, verkavelingen, wegbepanting, erfsingels, openheid of juist de grote bosgebieden zijn voorbeelden van Flevolandse karakteristieken. Deze karakteristieken vormen de eigenheid van Flevoland. Deze eigenheid nemen we mee naar de toekomst, zodat het landschap het verhaal blijft vertellen.*

- ... de vaste werkprincipes ...

De Omgevingsvisie betreft een lange termijn koers. De komende jaren gaan we deze realiseren via diverse wegen en instrumenten. In de Omgevingsvisie zijn de Flevo-principes opgenomen. Deze geven op Flevolandse wijze richting aan de uitwerkingen van de kern- en strategische opgaven. Bij de Flevo-principes staat aangegeven:

“Vanuit het besef wat ons kenmerkt en wat we hebben geleerd, werken we de opgaven uit de Omgevingsvisie uit. Deze manier van handelen maken we concreet in Flevolandse principes. Deze geven inspiratie en richting bij de uitwerking van de Omgevingsvisie.”

- ... de wijze waarop nieuwe opgaven – in de loop van de tijd – kunnen worden toegevoegd ...

In de Omgevingsvisie is in het onderdeel “betekenis en vervolg” de procedure opgenomen over de wijze waarop nieuwe opgaven kunnen worden toegevoegd. In dit deel staat onder meer:

“We willen dat de visie blijft aansluiten bij de relevante maatschappelijke opgaven. De provincie heeft daarom een trendatelier. In dit atelier doen we onderzoek naar onder andere maatschappelijke ontwikkelingen, demografische ontwikkelingen, de invloed van technologische ontwikkelingen op Flevoland. Op basis van de inzichten uit het trendatelier en de dialoog hierover met partners doen we voorstellen om de visie te actualiseren. Bijvoorbeeld om een nieuwe strategische opgave voor de lange termijn toe te voegen of een ambitie uit de visie aan te passen. Hierdoor blijft de Omgevingsvisie actueel...”

...Echter elke verandering in de Omgevingsvisie vergt een besluit van de Provinciale Staten. Dit gaat via de wettelijke procedure van inspraak.”

Resumerend

Conform de inzet van de Startnotie is via twee fasen een compacte Omgevingsvisie op hoofdlijnen opgesteld. Een visie die procesmatig en inhoudelijk richting heeft gekregen vanuit de Startnotitie Omgevingsvisie en het aanvullend kaderstellend besluit van Provinciale Staten op 13 juli 2016. De Omgevingsvisie bevat de maatschappelijke opgaven voor de lange termijn. Deze opgaven zijn gevalideerd, getoetst, gecheckt en uitgewerkt met de inbreng en bijdragen van diverse partijen.

DEEL 5

VERANTWOORDING DOELSTELLING OMGEVINGSVISIE

De OVF bevat de strategische hoofdkeuzen voor Flevoland voor de lange termijn.

- *De strategische hoofdkeuzen in de OVF hebben betrekking op de zes inhoudelijke provinciale kerntaken conform Kompas 2020.... Hiermee verbreedt de provincie de minimale wettelijke scope (water, milieu, mobiliteit, ruimtelijke ordening) voor de OVF.*
- *Bij het maken van hoofdkeuzen voor Flevoland zal zowel binnen als buiten de provinciale grenzen worden gekeken.*
- *De lange termijn voor de strategische hoofdkeuzen is een flexibel begrip.*

Bron: Startnotitie Omgevingsvisie

In de Omgevingsvisie zijn zeven opgaven (Verhaal van Flevoland, Krachtige Samenwerking, Ruimte voor Initiatief, Duurzame Energie, Circulaire Economie, Landbouw: Meerdere Smaken, Regionale Kracht) opgenomen. Deze zeven opgaven verhouden zich niet één-op-één met de provinciale kerntaken. De betrekkingen hebben een meervoudig karakter. Zo is het Verhaal van Flevoland gerelateerd aan onder andere de kerntaken: duurzame ruimtelijke ontwikkeling & waterbeheer, vitaal platteland, natuurbeheer & ontwikkeling natuurgebieden en culturele infrastructuur & monumentenzorg. Regionale Kracht verhoudt zich onder meer ten opzichte van regionale bereikbaarheid & regionaal openbaar vervoer, regionale economie, vitaal platteland, natuurbeheer & ontwikkeling natuurgebieden. Hiertegenover staat dat duurzame energie zich grotendeels binnen de kerntaak van Milieu, energie & klimaat bevindt.

Voor het samenstellen van de strategische hoofdkeuzen van de Omgevingsvisie zijn met name de maatschappelijke opgaven uit het Atelier richting gevend geweest. Deze resultaten, die een bredere scope hebben dan de minimale wettelijke scope (water, milieu, mobiliteit, ruimtelijke ordening) zijn vervolgens door Provinciale Staten aangemerkt als hoofdopgaven voor de Omgevingsvisie. Bij de uitwerking van deze zeven is continu de relatie gelegd met de kerntaken.

Het Atelier heeft bij haar onderzoek zowel binnen als buiten de dijken gekeken. Zie hiervoor bijvoorbeeld:

- www.visieopflevoland.nl. Op deze website staan diverse onderzoeken (Pieter Tordoir, Peter Louter) en gespreksverslagen opgenomen over de relaties met Zwolle, metropoolregio Amsterdam en regio Utrecht.
- In de perspectieven worden relaties over de provinciegrens heen getrokken. Zie hiervoor bijvoorbeeld:
 - *“Regionale Kracht”*. Dit perspectief richt op de kwaliteiten waarmee Flevoland zich verhoudt tot de omliggende regio. In het perspectief krijgt dit een nadere duiding aan de hand van onder meer de volgende teksten:
 - *De Noordelijke Randstad is een metropool. Het vormt een internationaal kerngebied, waar vele netwerken bij elkaar komen. Het is de nationale economische motor. Hierin vormen Almere en Lelystad knooppunten.*
 - *Het gebied rond Zwolle ontwikkelt tot een stedelijke regio.*

De oostkant van Flevoland draagt in toenemende mate bij aan de ontwikkeling van deze regio.

- *Lelystad Airport is een opkomende internationale poort voor luchtvaart. Dit knooppunt krijgt een toenemende betekenis voor de Noordelijke Randstad, Overijssel, Gelderland en het noorden van Nederland.*
- *Circulaire Economie: “Groene grondstoffen en gebruikte materialen bewerken we zodanig dat ze snel en gemakkelijk hun weg vinden naar bestaande en nieuwe afzetmarkten; in Flevoland, in Nederland en wereldwijd..”*
- *Landbouw Meerdere Smaken: In 2030 en verder staat Flevoland bekend om het aanpassingsvermogen van de agrosector. Hier zijn de voorlopers van de meerdere smaken in de agrosector te vinden. De beste garantie om blijvend een speler van wereldformaat te zijn, is een agrosector met diversiteit en het vermogen om zich voortdurend te verbeteren. Dit laten we in 2022 op de Floriade aan de wereld zien.”*

De kern- en strategische opgaven hebben allen een lange termijn perspectief. In de Omgevingsvisie staat hierover opgenomen:

“De Omgevingsvisie FlevolandStraks geeft de visie van de provincie Flevoland op de toekomst van dit gebied. Het gaat over de periode tot 2030 en verder. Het geeft aan welke kansen en opgaven er voor Flevoland liggen en welke ambities we hebben voor de toekomst.

Resumerend

Conform de inzet van de Startnotitie bevat de Omgevingsvisie FlevolandStraks de strategische hoofdkeuzes voor de lange termijn van Flevoland. Deze strategische hoofdkeuzen hebben een bredere scope dan het wettelijk verplichte fysieke domein. Deze hoofdkeuzen zijn zowel van betekenis voor het toekomstig functioneren van Flevoland binnen de provinciegrenzen als het functioneren van Flevoland in grensoverschrijdenden netwerken.

DEEL 6

VERANTWOORDING AMBITIES OMGEVINGSVISIE

Hiernaast biedt de Omgevingswet een mate van vormvrijheid. Dit biedt ruimte voor specifieke ambities Het betreffen de volgende ambities:

- *Maatschappelijke vraag centraal*
- *Flexibel en adaptief*
- *Wederkerige samenwerking met partners*
- *Beleid koppelen aan uitvoeringskracht*
- *Flevolandse karakteristiek centraal en ontwikkelingsgericht*

Bron: Startnotitie Omgevingsvisie

in de startnotitie zijn vijf ambities gesteld voor de Omgevingsvisie. Deze ambities zijn leidend geweest voor de aanpak en opzet van de Omgevingsvisie. In onderstaande wordt per ambitie een reflectie gegeven:

Ambitie 1: Maatschappelijke vraag centraal

In de atelierfase is door middel van diverse gesprekken met experts, ervaringsdeskundigen en inwoners en door middel van extern onderzoek een analyse gemaakt van maatschappelijke vraagstukken, die relevant zijn voor de ontwikkeling van de provincie op de lange termijn. Deze analyses zijn opgesteld op afstand van provinciaal bestuur en organisatie. De resultaten van het atelier zijn in een aantal rondes geverifieerd door onder andere atelierraad, stadsgesprekken en experts. Dit heeft geresulteerd in de zeven Flevo-perspectieven.

Provinciale Staten hebben op 13 juli 2016 deze Flevo-perspectieven vastgesteld als zijnde de maatschappelijke opgaven voor de Omgevingsvisie.

Aangezien de maatschappelijke vraag aan verandering onder hevig is – denk aan technologische, economische, maatschappelijke, demografische processen – is in de Omgevingsvisie een werkwijze opgenomen om de ontwikkelingen met betrekking tot de maatschappelijke vraag nauwgezet te volgen (trendatelier) en is een procedure opgenomen om de Omgevingsvisie hierop aan te passen (besluit Provinciale Staten). Beide staan aangegeven in het deel “De visie blijft actueel”.

Ambitie 2: Flexibel en adaptief

De Omgevingsvisie biedt de strategische hoofdkeuzen voor de lange termijn. Hiermee is de lange termijn koers uitgezet. Echter de mogelijkheden om de koers te realiseren kan door de jaren heen variëren. Dit is afhankelijk van meerdere factoren (financieel, politiek etc). Via programma's en andere instrumenten is het mogelijk om tussentijds de werkwijze en aanpak aan te passen aan de tijd, om zo de koers vast te houden. In de Omgevingsvisie is dit verankerd in het onderdeel:

- “*juridische context*”: in dit deel is aangegeven dat de lange termijn koers van de Omgevingsvisie via diverse instrumenten (grotendeels met een kortere tijdshorizon) worden uitgewerkt richting realisatie.
- “*Aan de slag met de visie*”: in dit deel aangegeven de wijze waarop de lange termijn opgaven en ambities uit de visie via een programmacycclus stap voor stap gerealiseerd.

Ambitie 3: Wederkerige samenwerking met partners

De provincie is voor de realisatie van de strategische hoofdkeuzes voor de lange termijn in grote mate afhankelijk van diverse partners. Zowel bij het opstellen van de Omgevingsvisie als in de Omgevingsvisie zelf heeft deze ambitie op de volgende wijze aandacht gekregen.

- In de Atelierfase zijn (potentiële) partners betrokken bij het identificeren van de maatschappelijke vraag;
- De (potentiële) partners hebben op diverse wijzen bijgedragen aan de uitwerking van de zeven Flevo-perspectieven tot de teksten voor de Omgevingsvisie;
- Op 4 april 2017 hebben partners de teksten van de perspectieven onderschreven en hun intenties kenbaar gemaakt om met de provincie de stap te zetten naar de uitwerking van Omgevingsvisie;
- In de Omgevingsvisie is bij de “Flevo-principes” het principe opgenomen: “Doe mee en draag bij”. Hierbij staat aangegeven *“Veel ontwikkelingen zijn echter alleen mogelijk door gezamenlijke inzet. Hierbij is meepraten niet voldoende. Het gaat verder: samenwerken op basis van concrete bijdragen. Ieder vanuit zijn eigen mogelijkheden en inzet. Alleen dan kunnen we de opgaven uit de Omgevingsvisie succesvol aanpakken en het verschil maken voor Flevolandse en Flevoland.”*

Ambitie 4: Beleid koppelen aan uitvoeringskracht

In de Omgevingsvisie komt op diverse wijzen de ambitie om beleid te koppelen aan uitvoeringskracht terug. Zie hiervoor bijvoorbeeld:

- De teksten van de opgaven eindigen allen structureel met de tekst “Hoe verder”. In deze teksten wordt per opgave een duiding gegeven op het vervolg.
- Voorwaardelijk voor uitvoeringskracht is het partnerschap van diverse partijen. Zie hiervoor de voorgaande ambitie wederkerige samenwerking met partners.
- In het deel “Aan de slag met de visie” is aangegeven: *“De opgaven uit de Omgevingsvisie zijn van provinciaal belang. Om deze te realiseren is uitvoeringskracht nodig. Elke opgave vergt een eigen aanpak. Hierbij zet de provincie de volgende instrumenten in:*
 - *bestuurlijke middelen (o.a. organisatie inzet, samenwerking, kennisoverdracht,*
 - *bestuursovereenkomsten)*
 - *financiële instrumenten (o.a. subsidies, investeringen, fondsen)*
 - *juridische middelen (o.a. programma's, projectbesluiten, vergunningen, omgevingsverordening).”*

Ambitie 5: Flevolandse karakteristiek centraal en ontwikkelingsgericht

Deze ambitie heeft zijn doorwerking op diverse plaatsen gekregen in de aanpak en opzet van de Omgevingsvisie. Zie hiervoor onder meer:

- In het Atelier Flevo-perspectieven is specifiek aandacht besteed aan het identificeren van de eigenheid van Flevoland. Over dit onderwerp zijn diverse gesprekken met experts, organisaties en inwoners van Flevoland gevoerd. Zie hiervoor www.visieopflevoland.nl. Deze gesprekken hebben voeding gegeven aan het perspectief “Het verhaal van Flevoland”.
- In de Omgevingsvisie is bij de thema's “het verleden als basis

voor de toekomst” gepositioneerd. Hiermee wortelen alle thema's in de geschiedenis van Flevoland. In de tekst staat aangegeven: “Dit verleden van Flevoland vormt tegelijkertijd de basis voor haar toekomst. Daarbij gaat zowel over de wijze waarop Flevoland is ingericht, als de wijze waarop de Flevolandse er samen wonen, samen leven, samen werken en wordt bestuurd.”

- Het thema “Verhaal van Flevoland”. Hierin is zowel aandacht voor de Flevolandse karakteristiek (“Erfgoed voor de toekomst”) als de ontwikkelingsgerichtheid (“Mensen maken Flevoland”).
- In de “Flevo-principes” staat de Flevolandse karakteristiek en de ontwikkelingsgerichtheid centraal. Vervolgens gaat het Flevo-principe “Verrijk met eigenheid” specifiek in op het vasthouden van de Flevolandse eigenheid.

Resumerend ambities Omgevingsvisie

De vijf ambities uit de Startnotitie lopen als een rode draad door zowel het proces als de inhoud van de Omgevingsvisie. De ambities hebben inspiratie gegeven bij de werkwijze om tot een Omgevingsvisie te komen. Ze zijn op diverse wijzen vertaald in teksten van de omgevingsvisie. En tot slot ze gaan de komende jaren op diverse manieren richting geven aan de uitwerking van de Omgevingsvisie tot concrete resultaten voor de inwoners van Flevoland.

DEEL 7

VERANTWOORDING BETROKKENHEID PROVINCIALE STATEN

De Provinciale Staten hebben in het proces van de OVF een formele kaderstellende en besluitvormende rol. Echter voor de OVF hebben Provinciale Staten een aanvullende ambitie uitgesproken..... op een meer intensieve wijze bij de OVF betrokken te willen worden. Met de OVF wordt immers op vernieuwende wijze richting gegeven voor de langere termijn van de provinciale inzet. Inzet is om tijdens het proces bijeenkomsten te beleggen voor de Staten, die inspireren en leiden tot verdiepende inzichten.

Bron: Startnotitie Omgevingsvisie

In het werkproces is meerdere malen door (geledingen van) de Provinciale Staten over de Omgevingsvisie gesproken. In onderstaande volgt een overzicht van de diverse besprekingen, bijeenkomsten en andere gelegenheden.

Startnotitie Omgevingsvisie

Voor het opstellen van de Startnotitie zijn informeel gedachten gewisseld met de commissie Ruimte en een geformeerde werkgroep over de procesaanpak van de Omgevingsvisie. Deze gesprekken hebben plaats gevonden in de periode juli 2015 tot en met september 2015.

De besluitvorming van de Startnotitie heeft de gebruikelijke procedure van beeldvorming (9 september 2015), oordeelsvorming (7 oktober 2015) en besluitvorming (25 oktober 2015) doorlopen. Op 25 oktober is de Startnotitie door meerderheid van Provinciale Staten vastgesteld. Bij de besluitvorming over de Startnotitie hebben Provinciale Staten aangegeven op basis van de 1e fase van het Atelier Flevo-perspectieven aanvullende richtinggevende kaders aan Gedeputeerde Staten te willen meegeven voor de 2e fase: het opstellen van de Omgevingsvisie.

Atelier Flevo-perspectieven (1e fase november 2015 – juni 2016)

Tijdens de atelierfase zijn statenleden:

- uitgenodigd voor de opening van het atelier op 5 november 2015
- maandelijks geïnformeerd met een nieuwsbrief over het verloop van het atelier
- voor het merendeel van de circa 25 ateliërgesprekken uitgenodigd
- uitgenodigd voor de speciale sessie van het Atelier op 11 april met als gastspreker Dhr. Adjiedj Bakas
- uitgenodigd voor de presentatie van de tussenresultaten van het Atelier op 20 april 2016 en de eindpresentatie van de Flevo-perspectieven op 20 juni 2016

Hiernaast werd er continu actuele informatie aangeboden via de website www.visieopflevoland.nl, twitter en facebook.

De commissie Ruimte

- heeft op 18 november een toelichting gekregen van ateliërmeeester Co Verdaas over de aanpak
- is in de periode december 2015 tot en met mei 2016 – nagenoeg – maandelijks in de commissiebijeenkomsten

- bijgepraat over de voortgang en inzichten van het atelier heeft op 13 april 2016 een uitwisseling over Omgevingsvisies gehad met Provinciale Staten van Overijssel

Op 15 juni 2016 heeft ateliermeester Co Verdaas de resultaten van het Atelier overhandigd aan de voorzitter van de commissie Ruimte. Deze resultaten zijn tijdens een tafeltjesavond (22 juni 2016) informeel door ambtenaren aan de commissieleden nader toegelicht.

Op 29 juni 2016 hebben Provinciale Staten aan de hand van de uitkomsten van het Atelier een debat gevoerd over de gewenste toekomst van Flevoland. Op basis van dit debat hebben Provinciale Staten op 13 juli 2016 een aanvullend besluit genomen. Dit besluit staat in deel 4 van dit verantwoordingsdocument. Hiermee hebben Provinciale Staten richting gegeven aan de inhoudelijke onderwerpen, die Gedeputeerde Staten voor de Omgevingsvisie dienden uit te werken.

Omgevingsvisie (2e fase september 2016 – april 2017)

In de fase waarin de Omgevingsvisie is opgesteld is door Provinciale Staten een begeleidingscommissie Omgevingsvisie ingesteld. Aanleiding voor het opzetten van de commissie is de gewenste betrokkenheid van de vier commissies bij de uitwerking van de zeven perspectieven. De scope van de zeven perspectieven in de Omgevingsvisie raakt alle commissies. De commissie is samengesteld uit vertegenwoordigers van de verschillende commissies. De begeleidingscommissie komt in de periode september 2016 tot maart 2017 circa 5 maal bij elkaar. Onderwerpen zijn:

- verdeling van de perspectieven over de commissies en het positioneren van de commissie ruimte als regisseur op de omgevingsvisie
- het proces van bespreking van de perspectieven in de commissies, opdat de commissies in staat zijn mee te denken over de opzet en aanpak van de uitwerking van de perspectieven. Op basis van de besprekingen in de commissies wordt de planning voor de oplevering van de Ontwerp Omgevingsvisie bijgesteld van eind 2016 naar 2e kwartaal 2017. Credo is voorkeur voor een goed proces en goede betrokkenheid van de statenleden, dan rücksichtsloos vasthouden aan de oorspronkelijke planning.
- opzet statenacademie, statenspecial, besluitvormingsproces omgevingsvisie, betrokkenheid Flevolandse bij inspraak en uitwerking Omgevingsvisie

Tijdens de fase waarin de Omgevingsvisie werd opgesteld, zijn statenleden:

- maandelijks geïnformeerd over de voortgang middels een nieuwsbrief
- uitgenodigd voor diverse (werk)sessies met betrekking tot de uitwerking van de perspectieven
- uitgenodigd voor een statenacademie op 28 november 2016 met het onderwerp Omgevingsvisie. Op verzoek van Provinciale Staten zijn bij deze sessie Flevolandse

uitgenodigd.

- uitgenodigd voor een statenspecial op 29 maart 2017 met het onderwerp bestuursstijl Omgevingsvisie en Provinciale Staten
- uitgenodigd voor de voorjaarsbijeenkomst op 4 april 2017. Op deze bijeenkomst hebben een groot aantal partners de strategische hoofdkeuzen van de Omgevingsvisie onderschreven. Tevens hebben ze aangegeven bij te willen dragen aan de uitwerking van deze opgaven.
- Hiernaast werd er continu actuele informatie aangeboden via de website www.visieopflevoland.nl, twitter en facebook.

De commissie Ruimte is

- in de periode september 2016 tot en met maart 2017 vanuit haar regierol maandelijks geïnformeerd over de voortgang van de Omgevingsvisie – zowel in algemene zin als specifiek met betrekking tot de voortgang van de zeven perspectieven.

De commissies Bestuur, Duurzaamheid, Economie en Ruimte zijn

- in de periode december 2016 tot maart 2017 twee maal geïnformeerd over de aanpak, koers en tussenresultaten van de uitwerking van de perspectieven.

Resumerend betrokkenheid Provinciale Staten

In het werkproces van medio 2015 tot en met de start van de besluitvorming over de Ontwerp Omgevingsvisie zijn de statenleden, commissies en de Provinciale Staten op diverse momenten betrokken bij de totstandkoming van de Omgevingsvisie. Dit bood de gelegenheid om gedurende het proces tussen (delegatie van) Gedeputeerde Staten en (delegatie van) Provinciale Staten gedachten te wisselen over diverse onderwerpen zoals gewenste opzet en inhoud Omgevingsvisie, koers en procesaanpak.

Met de genoemde besprekingen en andere informatievoorziening is gedurende het proces van medio 2015 tot en met april 2017 invulling gegeven aan de opdracht in de Startnotitie om Provinciale Staten op een meer intensieve wijze bij de totstandkoming van de Omgevingsvisie te betrekken.

8 VERANTWOORDING

COMMUNICATIESTRATEGIE OMGEVINGSVISIE

De aanpak vraagt om een coherente communicatiestrategie. Het moet zorgen voor een continue dialoog. Niet alleen met bekende partijen, maar ook met (nu nog) onbekende partijen.

Ieder fase heeft een eigen karakter en hiermee een andere verhouding tussen provincie en andere partijen. De communicatie/participatie wordt hierop afgestemd.

Als onderdeel van de communicatiestrategie wordt een online platform opgezet. Hier vindt een constante dialoog plaats, worden resultaten gepubliceerd, kunnen partijen elkaar vinden, worden bijeenkomsten aangekondigd en uitleg gegeven over het proces. creëren we een constante reuring rondom de OVF, opdat het proces binnen en buiten de provincie tot leven gaat komen en levendig blijft.

Bron: Startnotitie Omgevingsvisie

Vooraf

In de Startnotitie hebben Provinciale Staten het belang aangegeven van het communicatieproces. Opgave was een continue dialoog met de omgeving. Hierbij is ingezet op een aanpak op maat per fase. Bij de aanvang van het werkproces is een aantal mediakanalen gecreëerd. Dit zijn:

- website www.visieopflevoland.nl (6.820 gebruikers)
- twitter FlevolandStraks (221 volgers)
- facebook Omgevingsvisie FlevolandStraks (289 vrienden)
- instagram (52 volgers)
- linkedin (27 volgers)

Op basis van gebruik van de social media is in de loop van het werkproces het accent komen te liggen op het gebruik van website, twitter, facebook en - later toegevoegd - nieuwsbrief.

Atelier Flevo-perspectieven (1e fase november 2015 – juni 2016)

In de eerste fase van het atelier lag de nadruk op het op gang brengen van de reuring rondom het proces van de Omgevingsvisie. Hiervoor zijn diverse acties ondernomen.

- bij de start is samenwerking met Omroep Flevoland de zevendelige serie FlevolandStraks uitgezonden
- de inwoners van Flevoland zijn via de website en de sociale media uitgenodigd om de ateliersessies bij te wonen
- in alle gemeenten heeft het atelier een sessie georganiseerd om met de inwoners van gedachten te wisselen over de grote opgaven voor de toekomst.
- via de website, facebook, twitter en nieuwsbrief konden Flevolandse de voortgang van het atelier op de voet volgen.
- voor de jeugd is een fotowedstrijd georganiseerd. Circa 80 jongeren hebben deelgenomen.
- via de social media zijn geïnteresseerden uitgenodigd voor de presentatie van de tussenresultaten van de Flevo-perspectieven op 20 april 2016 en de eindpresentatie op 20 juni 2016
- er zijn diverse straatinterviews met Flevolandse gehouden over de identiteit van Flevoland

Omgevingsvisie (2e fase september 2016 – april 2017)

De focus in deze fase lag op het uitwerken van de perspectieven met (on)bekende partners, die proactief willen meedenken over de aanpak en willen bijdragen aan de realisatie van het perspectief. Er zijn diverse bijeenkomsten, één-op-één gesprekken, groeps gesprekken georganiseerd. Voor alle perspectieven te samen zijn meer dan honderd potentiële partners direct betrokken. Tot deze behoren onder andere:

- Flevoland
- overheden (lokaal, regionaal, nationaal) binnen en buiten Flevoland
- ondernemers onder andere op gebied van circulaire economie, duurzame energie, landbouw
- kennisinstellingen
- onderwijsinstellingen
- zorg- en welzijnsorganisaties
- natuur- en milieuorganisaties
- corporaties

Op 4 april hebben tijdens de voorjaarsbijeenkomst een groot aantal partners hun commitment gegeven aan de perspectieven in de omgevingsvisie en hun steun toegezegd om bij te dragen aan de uitwerking.

De geïnteresseerden konden de voortgang van de perspectieven volgen via de social media. Tevens waren belangstellenden uitgenodigd om de voorjaarsbijeenkomst op 4 april 2017 bij te wonen.

Uitwerking Omgevingsvisie (3e fase vanaf medio 2017)

In overleg met de begeleidingscommissie van Provinciale Staten wordt een voorstel ten behoeve van besluitvorming in Provinciale Staten uitgewerkt voor het verdergaand betrekken van de inwoners van Flevoland bij de uitwerking van de Omgevingsvisie: de periode waarin de Omgevingsvisie wordt uitgewerkt. Dan zullen pas tastbare resultaten voor de Flevolandse inwoners worden geboekt. In de Omgevingsvisie is dit opgenomen in het basisthema bestuur. Hierin is opgenomen:

Nieuwe verbindingen

In 2030 en verder is de provincie er voor de Flevolandse inwoners. Net zoals vroeger, maar nu op een eigentijdse wijze en toegesneden op de actuele maatschappelijke vraagstukken. Regelmatig leggen we opgaven en oplossingen van de provincie voor aan een representatieve groep Flevolandse inwoners. Zijn we met de goede maatschappelijke vragen op de goede manier bezig?

Bron: website Omgevingsvisie FlevolandStraks

Voor de continuïteit van de dialoog zijn aanvullend aan de website van de Omgevingsvisie online platformen opgezet voor de zeven perspectieven. Deze zijn gelinkt aan de website van de Omgevingsvisie. De platformen bieden onder meer ruimte voor interactie, agenda en resultaten van de uitwerkingen.

Resumerend

Conform de opdracht uit de Startnotitie is gedurende het werkproces continu aandacht gegeven aan het betrekken van Flevolandse inwoners bij de Omgevingsvisie. In de afgelopen anderhalf jaar is een beweging op gang gebracht. Met name de website, twitter en facebook zijn het meest effectief gebleken. De komende jaren zal de beweging worden voortgezet. In overleg met Provinciale Staten is een aanpak opgesteld om de Flevolandse inwoners ook bij de uitwerking van de Omgevingsvisie te betrekken. In deze periode zal de uitwerking van de Omgevingsvisie gaan leiden tot tastbare resultaten voor de inwoners van Flevoland.

9 EPILOOG

In deze notitie is verantwoording afgelegd over de opzet, inhoud en het gevolgde proces van de Omgevingsvisie. Het is een Omgevingsvisie, die is opgesteld vanuit het nieuwe paradigma van de Omgevingswet. Een nieuwe wet die verder gaat dan het herformuleren van wetten en regelingen. Het gaat om ruimte geven, een andere manier van sturen, een andere verhouding tussen overheid en samenleving. Een wet die inzet op meer ruimte bieden voor ideeën. Een houding die uitgaat van 'ja mits' in plaats van 'nee tenzij'.

De omgevingsvisie FlevolandStraks is het eerste instrument. Het verhoudt zich niet één-op-één met het Omgevingsplan Flevoland (2006). De Omgevingsvisie vervangt het visiedeel van het Omgevingsplan 2006. Dit is het eerste deel van het Omgevingsplan. De komende periode gaan we met de andere instrumenten van de nieuwe Omgevingswet de andere delen van het Omgevingsplan vervangen. Dan wordt met programma's en omgevingsverordening ook invulling gegeven aan de vragen uit het coalitieakkoord: deregulering, visie op wonen, omgaan met onvoorziene ontwikkelingen, nieuwe set spelregels EHS. Maar ook andere programma's die gericht zijn op de uitwerking van de kern- en strategische opgaven.

In de Startnotitie Omgevingsvisie (oktober 2015) is hiervoor aangegeven:

Fase 3: Regionale maatschappelijke opgaven: In deze fase gaan we oogsten en het strategische voorwerk omzetten in een operationele aanpak oftewel in nieuw beleid en bijbehorende uitvoeringsstrategieën.

Voor deze uitwerkingen van deze maatschappelijke opgaven (kern- en strategische opgaven) zal Provinciale Staten per onderdeel een startnotitie vaststellen. Hiermee zal vanuit de koers van de Omgevingsvisie verdergaand richting worden gegeven.

Met de nieuwe Omgevingsvisie is een nieuwe basis is gelegd om aan de toekomst van Flevoland te gaan werken. Door de diverse interacties met de partners en inwoners van Flevoland zet de Omgevingsvisie niet alleen een inhoudelijke koers uit . Als gevolg van de opdracht die Provinciale Staten in haar Startnotitie heeft gegeven is er ook een nieuw startpunt geformuleerd. De totstandkoming van de Omgevingsvisie heeft de basis gelegd om in gezamenlijkheid te werken aan de toekomst van Flevoland. Een houding die het nieuwe paradigma van de Omgevingswet van centraal stelt. "Samen maken we Flevoland".

BIJLAGE 1

Thema's en de gesprekspartners in de eerste fase van de ateliergesprekken (november 2015 – maart 2016).

Flevoland 3.0, bestuurlijke vernieuwing

Hein Pieper, Dijkgraaf Waterschap Rijn en IJssel
Ferenc van Damme, provincie Overijssel

Onze bevolking en de woningmarkt

Jan Ritsema van Eck, demograaf planbureau voor de leefomgeving
Andries de Jong, demograaf planbureau voor de leefomgeving
Co Paulus, vastgoeddeskundige partner ABF Research
Pieter Tordoir, hoogleraar planologie UvA
Frank van Dam, specialist vergrijzing planbureau voor de leefomgeving

Klimaat

Pier Vellinga, Emeritus Hoogleraar Klimaatverandering en maatschappelijke implicaties
Albert Remmelzwaal, Adviseur bij Rijkswaterstaat
Jan Verhagen, DLO Onderzoeker Wageningen Universiteit
Sanda Lenzholzer, Associate professor klimaatverandering en stedenbouw

Lange termijn ontwikkelingen en rol burger in Omgevingswetgeving

Andries van den Broek, wetenschappelijk onderzoeker Sociaal Cultureel Planbureau
Rienk Kuiper, Programmaleider RO Planbureau voor de leefomgeving

Waar werken we over 20 jaar?

Esther Geuting, directeur innovatie STEC groep
Jeanet van Antwerpen, directeur Schiphol Area Development Area
Henri de Groot, hoogleraar regionale economische dynamiek UvA
Frits Oevering, Regionaal economisch onderzoeker Rabobank
Adjiedj Bakas
Michiel Rentenaar, Klimaatgezant

Regio Zwolle

Arie Slob, directeur historisch museum Overijssel
Friso de Vor, economisch geograaf Windesheim Windesheim
Albert Cornelissen, voorzitter college van bestuur

Arbeidsmarkt

Monique Kremer, hoogleraar UvA en onderzoekscoördinator WRR
Joop Schippers, hoogleraar arbeidseconomie UU

Mobiliteit

Kris Peeters, mobiliteitsfilosoof
Thomas Straatemeier, adviseur ruimte en mobiliteit Goudappel Coffeng
Hans Hilbers, programmaleider verkeer en vervoer PBL

Ruimte voor voedsel

Aalt Dijkhuizen, voorzitter topsector Agro Food
Jan-Willem Erisman, Directeur bestuurder Louis Bolk Instituut

Trek naar de stad

Pieter Tordoir
Otto Raspe, economisch geografisch onderzoeker planbureau voor de leefomgeving
Friso de Zeeuw, hoogleraar gebiedsontwikkeling TU Delft
Frank ten Have, partner Deloitte Real Estate

Groene Economie

Jacqueline Cramer, hoogleraar duurzaamheid UU
Erik van Seventer, Programmaleider biobased en circulair WUR
Kees Kwant, senior adviseur rijksdienst voor ondernemend Nederland

Nieuwe Flevoland

Bart Sleutjes, onderzoeker Nederlands instituut voor de de demografie
Ed Heerschap, coördinator kenniswerkers gemeente Eindhoven
George Groenewold, onderzoeker Nederlands instituut voor de demografie
Hidde Boonstra, onderzoeker kennisinstituut Nederlandse gemeenten

Vrije tijdsbesteding

Conrad van Tiggelen, directeur Nederlands bureau voor toerisme
Roel Rutten, geografie van recreatie, docent Universiteit Tilburg
Rinkje Tromp, Toerisme Flevoland

Typisch Flevoland

Wouter Jan Verheul

Energising Flevoland

Teun Bokhoven, Voorzitter van de Duurzame Energie Koepel
Diederik Dicou, hoofd algemeen economisch beleid DNB
Siward Zomer, voorzitter ODE Decentraal
John Kerkhoven, Quintel intelligence

Gezonde provincie

Guus de Hollander, senior onderzoeker planbureau voor de leefomgeving
Roelinda Bakker en Tamara Pieterse, Achmea
Suzan van Dijken GGD Flevoland
Elleke Leijten, coördinator zorgteam Lelystad

Leefbaar landelijk gebied

Miranda Reitsema, landschapsarchitect
Tialda Haartsen, cultureel geograaf Universiteit Groningen
Inge Vleeming, Alterra
Wouter Tooren, omgevingspsycholoog Eyckveld.
Erik Luiten, rijksadviseur voor het landschap

